

Covid 19 Pandemi Sürecinde Eğitimde Yaşanan Sorunlara İlişkin Yapılan Öğretmen Görüşleri Araştırmalarının İncelenmesi

Teacher Opinions on Challenges In Education During The Covid-19 Pandemic Process

Raşit İlkay Karakuş*

Öz

Araştırmanın amacı 2020 yılı itibariyle dünyada etkisini gösteren Covid 19 pandemi salgını sonucu yüz yüze eğitime ara verilmesi ve bunun sonucunda uzaktan eğitime geçilmesiyle birlikte eğitimde yaşanan sorunlar üzerinde öğretmen görüşlerini incelemektir. Araştırmada nitel araştırma deseninde tasarlanmış çalışmanın verileri yapılandırılmamış görüşme ile elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmamış görüşme formunda yer alan soruların tamamına cevap veren öğretmenlerden veriler toplanmıştır. Toplanan veriler içerik analizine tabi tutulmuş elde edilen kategoriye ve temalar ışığında bulgular oluşturulmuştur. Araştırmada Mersin İli Akdeniz İlçesinde görev yapan öğretmenlerin yüz yüze ve uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik etkilerini değerlendirmek ve gelecekteki uygulamalar için öğretmenlere önerilerde bulunmaktır. Araştırma bulgularına göre; COVID-19 pandemisinin pedagojik yansımaları oluşmuştur. Pandemi döneminde, uzaktan eğitime çok önemli talep artışı olmuştur. Öğretmenlerde ayrıca uzaktan eğitimin önemini anlamaya başlamışlardır. Pandemi uzaktan eğitimde niceliğin ve niteliğin önemini göstermiştir. Coronavirüs pandemisi sürecinde Türk eğitim sisteminin altyapı erişim tasarım güvenlik içerik uygulama mevzuat kalite ve pedagojik açıdan geliştirilmesi gerektiği sonucunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Covid-19, Yüz yüze Eğitim

* Mail: rikarakus@yahoo.com ORCID: 0009-0000-3966-7249 Milli Eğitim Bakanlığı

Abstract

The aim of the research is to examine teachers' opinions on the problems experienced in education with the suspension of face-to-face education as a result of the Covid 19 pandemic epidemic, which has affected the world as of 2020, and the transition to distance education as a result. The data of the study, which was designed in a qualitative research pattern, was obtained through unstructured interviews. Data were collected from 12 teachers who answered all the questions in the semi-structured interview form. The collected data were subjected to content analysis and findings were created in the light of the resulting categories and themes. The aim of the research is to evaluate the effects of teachers working in Akdeniz District of Mersin Province on face-to-face and distance education practices and to make suggestions for future applications. According to research findings; There have been pedagogical reflections of the COVID-19 pandemic. During the pandemic period, there has been a significant increase in demand for distance education. Teachers have also begun to understand the importance of distance education. The pandemic has shown the importance of quantity and quality in distance education. During the coronavirus pandemic, it has been concluded that the Turkish education system needs to be improved in terms of infrastructure, access, design, security, content, application, legislation, quality and pedagogy.

Keywords: Distance Education, Covid-19, Face-to-Face Educatio

Giriş

İnsanlık tarihi, tarih boyunca birçok felaketler atlatmış ve her birinden ders çıkararak sürekli önlemler alıp varlığını devam ettirmiştir. Zaman zaman, orman yangınları, depremler ve salgın hastalıklar dünyada insan varlığını tehlikeye atmıştır. İnsanlık bu tehlikelere karşı teknolojiden de yararlanarak çeşitli önlemler almıştır. Son dönemlerde haberleşme kaynaklarının gelişmesi, insanların elde ettikleri ulaşım imkânları ve hızı sayesinde bu felaketlerden haberdar olmaya başlamışlar ve farklı dönemlerde farklı bölgelerde yaşansa da insanlar bu felaketlerden korunma yöntemlerini ve deneyimlerini paylaşmaya başlamışlardır. Başlangıçta önlem olarak geliştirilen bazı teknolojiler zamanla farklı felaketlere davetiye çıkarmıştır. Örneğin, ulaşım teknolojilerinin gelişmesi ve bunun getirisi olan küreselleşme sayesinde dünyadaki insan hareketliliği artmış ve hareketlilik sonucunda Covid-19 olarak adlandırılan virüsün tüm insanları tehdit eden bir pandemiye dönüşmesine yol açmıştır. (WHO, 2020a) Daha önce yaşanan pandemiler bu kadar yaygın hale gelmemiş, bölgesel veya kıtalarla sınırlı kalmıştır. İnsan hareketliliğinin sonucu olarak son yaşanan pandemi yayılma hızı bakımından insanoğlunu hazırlıksız yakalamış denilebilir. Yüksek öldürücülük oranına sahip pandemilerin sıklığı ortalama bir insan ömründen daha uzun zaman dilimlerinde ortaya çıktığı için insanoğlu pandemiler konusunda yeterince tecrübe biriktirememiş denilebilir. Tarihteki bu pandemiler (H1N1) 2009- 2010, Asya Gribi 1957-1958, İspanyol Gribi 1918-1919 olarak sıralanabilir. Ancak Covid-19, Aralık 2019 tarihindeki ilk tanının konulmasının ardından insan hareketliliğinin de yardımıyla hızlı bir şekilde yayılmış ve 11 Mart 2020 tarihinde Dünya sağlık örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir (WHO, 2020b). Pandemi ile mücadelenin önemli aşamalarından birisi olarak gösterilen maske mesafe ve hijyen uygulamasına geçilmiş ve bu kapsamda Dünya genelinde OECD verilerine göre 102 ülkede okullar kapatılmış ve 900 milyon öğrenci okuldan uzak kalmıştır. Okulda yapılan eğitime ara verilmesi başlangıçta eğitimcileri ve eğitim paydaşlarını endişeye düşürmüştü ve yeni oluşan duruma uyum sürecinde bazı sorunlar yaşanmıştır. Yaşanan bu sorunların başlıca sebebi daha önce benzer bir süreç yaşanmamış olması ve tecrübe edilmemesinden kaynaklanmıştır. Salgın döneminde eğitimde yaşanan sorunların bilimsel yöntemlerle belirlenmesi bu tecrübe eksikliğini giderecek ve olası bir durum için yine birçok afette olduğu gibi hazırlıklı olunmasını sağlayacaktır.

Problem Durumu

Çin'in Wuhan şehrinde, 2019 yılında başlayan Covid 19 pandemi salgını dünyayı hızlı bir şekilde etkilemiştir. Bu etkiler ekonomiden tarıma tarımdan sanayiye kadar birçok sektörü etkilediği gibi eğitim sektörünü de etkilemiştir. Bunun sonucunda da tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de okulların kapatılarak yüz yüze eğitime ara verilmesiyle sonuçlanmıştır. Okulların virüsün yayılmasındaki etkisini azaltmak amacıyla kapatılması başlangıçta belirli bir süre gibi düşünülmüş ama pandeminin uzun süreci görülünce bu yüz yüze eğitime ne kadar ara verileceği hakkında yetkililer belirli bir süre vermemeşlerdir. Eğitim tarihimizde uzaktan eğitimle ilgili bir tecrübemizin olmaması ve yetkililerce de böyle bir durum için gerekli bir çalışmanın önceden planlanmaması ve eğitimcilerinde bu konuda gerekli bilgi ve ekipmana sahip olunmaması

başlangıçta çeşitli sorunlara neden olmuştur. Millî Eğitim Bakanlığı öğrenci ve öğretmenlere EBA bilişim ağını tavsiye etmiş ancak bu ağın da uzaktan eğitimde yetersiz olduğu görülmüştür. Bazı eğitimciler kendilerince çözüm üretmeye başlamış ve uzaktan eğitimle öğrencileriyle online da olsa eğitime başlamıştır. Bu süreçte Eğitimcilerden bir kısmı Zoom uygulamasını kullanmaya başlamış eğitim ve öğretimi bu şekilde yürütmüşlerdir. Ancak bir müddet sonra basında çıkan Zoom meeting uygulamasının öğretmenlerin hesabından para kesiyor ve öğretmen ve öğrencilerin bilgilerini çalıyor ve bu bilgiler yurt dışındaki şirketin eline geçiyor şeklindeki haberler sonrası Millî Eğitim Bakanlığı bir açıklama yapmış ve kendilerinin bu şekilde bulut sistemini kullanan programları öğretmenlerin kullanması yönünde bir talimatının olmadığını belirtmişlerdir. Bakanlık bunun üzerine TRT EBA televizyonunu faaliyete geçirmiş ve ayrıca bir müddet sonra da zoom uygulamasını EBA ağı üzerine entegre ederek canlı ders verilmesini sağlamıştır. Uzunca bir dönem uzaktan eğitim ve sokağa çıkma yasağı nedeniyle eğitim öğretim uzaktan yapılmıştır. Bu durumda da ekonomik şartlar bölgesel faktörler ve ailenin gelir durumu gibi nedenler sebebiyle birçok öğrenci canlı derse katılamamıştır. Bakanlık bunun üzerine gelir durumu düşük ailelere tablet ve internet vererek aşmaya çalışmıştır. Diğer taraftan bu duruma hazırlıklı olmayan öğretmenlerde başlangıçta ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmış canlı ders planlamasının nasıl yapılacağı programı nasıl kullanacağı hangi sınıfa hangi saatte ders yapacağı şeklinde problemlerle karşı karşıya gelmiştir. Daha sonra Bakanlık tarafından herhangi bir ölçme ve değerlendirmenin olmayacağı ve tüm öğrencelerin bir üst sınıfa geçeceği yönündeki açıklama sonrası veli ve öğrencilerin canlı derse olan ilgisini azaltmış ve öğretmenler bir iki öğrenciyle ders işlemek zorunda kalmıştır. Buda hem dersin verimli geçmemesine neden olduğu gibi öğretmenin motivasyonunu da azaltmıştır.

Bununla beraber dünyada gelişmekte olan iletişim teknolojileri ve internet hayatımızın bir parçası olup günlük hayatta, bankacılık alanında, eğitim alanında bilgi edinmeyi ve edinilen bilgileri paylaşmayı kolaylaştırmıştır. Büyük bir hızla gelişen ve değişen dünyaya uyum sağlayabilmek için insanların kendilerini geliştirmesi bir zorunluluk haline gelmiştir. İçinde bulunduğumuz bilgi çağında bilgiyi üreten, üretilen bilgilere ulaşabilen, bilgileri harmanlayıp üzerine yeni bilgiler ekleyebilen ve bunları dünyaya sunan toplumlar güçlü olarak söylenir. Sonuç olarak bilgi çağında üreten, gelişen, hayat boyu öğrenmeyi gerçekleştirebilen insanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmacıların sonuçlarına göre (Soran, Akkoyunlu ve Kavak,2006; Doğan,2014). Günümüzde bilgiyi üreten bunu pazarlayan insanların bu bilgilere kolay ulaşmasını sağlayan iletişim teknolojileri büyük önem kazanmıştır. Tüm eğitim kademlerinde iletişim teknolojileri ve buna bağlı altyapı, dijital içerikli ders materyalleri gündelik hayatın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Pandemiyle birlikte daha çok önem kazanan uzaktan eğitim platformları evlerinden alış-veriş imkânı, evlerinde eğitim imkanları, iş yaşantılarında iş yerine gitmeden evlerini ofis gibi kullanma olanakları sağlayarak yaşamlarını kolaylaştırıp yaşam boyu öğrenme sağlayarak günümüzün gerekliliği olan yeni eğitim imkanları ortaya çıkarmıştır. (Doğan,2014).

Uzaktan eğitimle öğretmenler tanıştıkları bu yeni teknolojilerle beraber zaman ve mekân sınırlaması olmadan tüm öğrencilerine ulaşarak eğitim sağlayabilmektedirler. Klasik eğitim anlayışlarından farklı olarak internet teknolojileri vasıtasıyla bilgiyi öğrencilerine daha kolay ulaştırma imkânı bulabilmişlerdir.

Çağımızda üretilen bilgiler doğrultusunda insanların hizmetine sunulan imkanlar insanların kendilerini geliştirmesinde uzaktan eğitimin ve internet teknolojisinin önemini fark etmelerini sağlamıştır. Eğitim tüm unsurları eğitimciler, öğrenciler, veliler gelişimlerini sağlamak için uzaktan eğitim teknolojilerini kullanmaktadırlar. Gelişimin nedeni olan uzaktan eğitim teknolojilerine karşı kullanıcıların anlayışları uzaktan eğitim çalışmalarını etkilemektedir. Uzaktan eğitim teknolojisinin daha iyi şekilde uygulanabilmesi için uzaktan eğitim teknolojileri hakkındaki anlayışları büyük önem kazanmıştır. Bu bakımdan şu an kullanılan araştırma özellikleri acil kriz dönemlerinde, ön-hazırlıkların zayıf bir durumda öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının ne şekilde biçimlendiğine yönelik önemli bulgular ortaya koyabilmektedir. Öğretmen; öğrencilerini öğrenme yeteneği kazandırabilen mili eğitim programlarının amaçlarını gerçekleştiren insanlardır. (Gürbüzürk ve Genç,2004). Okul ortamı içerisinde öğretmenler, öğrencilerini tanıyan gelişmesine yardımcı olan geleceklere için yönlendirenlerdir. Bu dönemde vazgeçilmez olan uzaktan eğitim teknolojileri ve buna bağlı tüm teknolojileri kullanarak dijital materyal üretebilen öğretmenler eğitim-öğretimde önemli yer alacaktır.

Günümüzde gelişen yeni koşullarda uygulanmakta olan mevcut karşı programların ilköğretim okullarında görev yapmakta olan öğretmenlerin uzaktan eğitim ve buna bağlı gelişen teknolojilere yönelik tutumlarını geçmiş yıllara göre nasıl bir yol aldığını, gelişen bu teknolojileri öğrenme, kullanabilmeleri için yeni çalışmaların yapılması gerektiğini ortaya koymuştur.

Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı Covid 19 pandemi salgınıyla başlayan ve okulların uzaktan eğitime geçme süreciyle devam eden süreçteki ortaokulda görev yapmakta olan öğretmenlerin görüşleri kapsamında pandemi döneminde eğitimde yaşanan zorluklara ilişkin bir çalışma yapmaktır.

Günümüzde bilgiyi üreten bunu pazarlayan insanların bu bilgilere kolay ulaşmasını sağlayan iletişim teknolojileri büyük önem kazanmıştır. Tüm eğitim kademlerinde iletişim teknolojileri ve buna bağlı altyapı, dijital içerikli ders materyalleri gündelik hayatın vazgeçilmezi olmuştur. Pandemiyle birlikte önem daha çok önem kazanan uzaktan eğitim platformları evlerinden alış-veriş imkânı, evlerinde eğitim imkanları, iş yaşantılarında iş yerine gitmeden evlerini ofis gibi kullanma olanakları sağlayarak yaşamalarını kolaylaştırıp yaşam boyu öğrenme sağlayarak günümüzün gerekliliği olan yeni eğitim imkanları ortaya çıkarmıştır. (Doğan,2014).

Uzaktan eğitimle öğretmenler tanıştıkları bu yeni teknolojilerle beraber zaman ve mekân sınırlaması olmadan tüm öğrencilerine ulaşarak eğitim sağlayabilmektedirler. Klasik eğitim anlayışlarından farklı olarak internet teknolojileri vasıtasıyla bilgiyi öğrencilerine daha kolay ulaştırma imkânı bulabilmişlerdir.

Günümüzde gelişen yeni koşullarda uygulanmakta olan mevcut karşı programların ilköğretim okullarında görev yapmakta olan öğretmenlerin uzaktan eğitim ve buna bağlı gelişen teknolojilere yönelik tutumlarını geçmiş yıllara göre nasıl bir yol aldığını, gelişen bu teknolojileri öğrenme, kullanabilmeleri için yeni çalışmaların yapılması gerektiğini ortaya koymuştur.

Yapılan bu çalışmada ise üç alt problem ortaya konmuş ve bu problemlere yönelik sonuçlar ise şu şekilde ortaya çıkmıştır.

Araştırmamın birinci alt problemine yönelik sonuçlar. Araştırmanın birinci alt problemine ait bulgularına göre öğretmenler uzaktan eğitim yolu ile eğitime devam etmektedirler. Uzaktan eğitime devam eden öğretmenlerin uzaktan eğitim yönetimine karşılaştıkları sorunlardan biri teknolojik altyapılarının uzaktan eğitime uygun olmamasıdır. Bunlar bilgisayar teknolojilerinin kullanımındaki yetersizlikleri, internet kotaları, kendilerinin ve öğrencilerinin kullandıkları bilgisayarların donanımlarının yeni teknolojilere uyumlu olmaması, öğrencilerin ve velilerin uzaktan eğitim hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları olarak görülebilir. Katılımcı öğretmenlerin uzaktan eğitimde yaşadıkları problemlerin en önemlisinin öğrencileri ile olanlarıdır. Öğretmenlerin öğrencilerin internete ulaşamadıklarını, öğrencilerinin canlı derslere katılamamaları veya derslere ait yüklenmiş dokümanlara da ders dışında da ulaşma imkanlarının olmaması öğrencilerin performanslarında azalmaya neden olmuştur. Covid-19 döneminde yapılan eğitim uygulamalarında öğrencilerin öğretmenleri ile iletişim yeteneklerinin yeterli olmadığını internet üzerinden öğrenmelerinin imkanlarının olmaması motivasyonlarını olumsuz etkilediğini belirlemiştir.

Araştırmanın ikinci alt problemine ait bulgulara göre öğretmenlerin uzaktan eğitim uygulamalarında canlı derslerde en fazla faydalandıkları dijital belgeler (slaytlar, Online denemeler vb), eğitim bilişim ağı (EBA) derslerin muhteviyatına bakıldığında türlü videolarından öğretim dokümanı olarak faydalanmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ait bulgulara göre öğretmenlerin covid-19 pandemisinde öğretmenlerin mesleklerine ait yönelik anlayışlarında eğitim öğretimde internet teknolojilerini ile yapılmasının pozitif etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir sonuç ise pandemi döneminin mecbur bıraktığı teknolojiden yararlanmak konusunda kişisel gelişimin zorunlu nedenlerden çıktığı ifade edilebilir. Bilimsel araştırmaların sonuçlarına bakıldığında öğretmenlerin uzaktan eğitim kullanımında yenilenen teknolojinin ekipman ve programlarını kullanmak zorunda olduğu belirtilmektedir. (Mulenga&Marban,2020); (UNESCO, 2020). UNESCO 2020 yılında öğretmenlerle öğrencilerin uzaktan eğitim uygulamasında gerekli teknolojileri hakkında tanıtım yazıları hazırlamıştır. İncelemeye katılan öğretmenlerin bu süreçte sınıf ortamında öğretmenlik yapmanın kaygı oluşturduğu anlaşılmıştır. Endişe sebeplerinden birini öğrencilerde meydana gelebilecek bilgisizliğin, mutsuzluğun, uzaktan eğitimin kendilerini yeterli bulmadığı ve öğrencilere erişimde yaşanan sorunlara dayandırılmıştır. Pandemi döneminde, öğretmenlerin ve öğrencilerin birçok insanın evlerinde çıkamadıkları için aile problemleri ve ailesinin güvende olması işsizlik korkusu ve ekonomik kazanç yaşantısının öteki taraflarını sorgulamak için yeterli zamanı olmuştur, bu da insanların kaygılarında artmalara neden olmuştur. (Wang ve diğerleri,2020) Araştırmaya katılan öğretmenleri COVID-19 pandemisinin mesleki gelişimlerini pozitif yönde geliştirmiştir. Pozitif yönde geliştirmesinin sebebinin çok zorlu durumlarda dahi derslerini yapabilmeleri kendilerine inanma hissi geliştirmelerine ve uzaktan eğitim süresince fazla yorulmadıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmanın Önemi

Covid 19 pandemi salgının ülkemizde ilk olarak 11 Mart 2020 tarihinde görülmesiyle birlikte tüm eğitim kademelerinde 16 Mart 2020 tarihinde yüz yüze eğitime ara verilmiş ve uzaktan eğitime geçilmiştir. Türkiye’de 25 milyon öğrenciden ilk ve ortaöğretim seviyesinde ortalama 16,5 milyon öğrenci bu durumdan etkilenmiştir. (UNESCO, 2020b), Ülkemizde eğitimin duraksamaması adına uzaktan eğitime geçilmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmış ve bu sürecin sağlıklı yürütülmesi için de bir dizi önlemler alınmıştır. Ancak gerek Millî Eğitim Bakanlığının gerek öğretmenlerin velilerin ve öğrencilerin bu duruma hazırlıklı olmaması nedeniyle birtakım sorunlar yaşanmış ve bu sorunların aşılması için birtakım tedbirler alınmıştır. Bu süreçte eğitim personelinin uzaktan eğitim deneyiminin bulunmaması ve ayrıca gerekli ekipmana ve donanıma sahip bulunmaması sosyo ekonomik çevre, öğrencilerin ekonomik durumu, internet alt yapısı nedeni gibi durumalar eğitim öğretimden sağlıklı yürütülememesine neden olmuştur. Bu süreçte TRT EBA ve Bakanlığın Dijital eğitim platformu EBA (Eğitim Bilişim Ağı) platformları devreye sokulmuştur. Öğretmenlerin kendi imkanlarıyla Zoom, google meet gibi bilişim ağlarını kullanmaya başlaması ve Bakanlığında bu uygulamaları EBA platformuna entegre etmesiyle birlikte eğitim ve öğretim devam ettirilmeye çalışılmıştır. Başlangıçta birtakım zorluklar yaşanmış olsa da zamanla uzaktan eğitim alanında ciddi gelişmeler yaşanmış okullarda dijital eğitim dönemi başlamış denebilir.

Sınırlılıklar

Covid 19 Pandemi sürecinde Mersin İli Akdeniz İlçesi ortaokullarında görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitimde yaşanan zorluklara ilişkin görüşleriyle sınırlıdır

Kuramsal / Kavramsal Çerçeve

Çin’in Wuhan şehrinde, 2019 yılının aralık ayı itibari ile ortaya çıkan ve hafif enfeksiyonlardan ağır solunum sendromlarına kadar ciddi enfeksiyon tablolarına sebep olan bir virüs ile karşılaşmıştır. Hızla yayılan bu virüs nedeniyle DSÖ tarafından küresel pandemi ilan edilmiştir. Dünya üzerinde hızla artan insan hareketliliği neticesinde Covid-19 olarak adlandırılan virüsün tüm insanları tehdit eden bir pandemi olmasına yol açmıştır. (WHO, 2020a). İnsan sağlığını son derece tehdit eden ve halen bir tedavisi bulunamayan bu salgının hızla yayılması, insanların sağlık kaygılarını önemli derecede arttırmıştır. Dünya çapında hızla insanlara solunum yoluyla bulaşan Covid-19 hastalığı bir anda pozitif vaka sayılarının ve ölümlerin artmasına bununla beraber, birçok ülkede toplumsal kaygıların ve endişelerin artmasına neden olmuştur. Nitekim böyle bir pandemiye hazırlıksız yakalanan toplumlar hızla çözüm aramaya başlarken gelen veriler ve hastalığın hızla yayılışı ve yaşanan ölümler itibariyle olumsuz yansımalarını sürdürmesi ve salgının ne zaman sonlanacağına dair kesin bir bilginin de olmaması, ülkelerde yaşanan küresel endişeyi tetiklemiştir (Balta, 2020). Dünya genelinde salgından etkilenen ve bu konuda birçok endişe yaşayan ülkelere biri de Türkiye olmuştur.

Ülkelerin karşı karşıya kaldığı pandemi tehdidi sürecinde, başta sağlık sektörü olmak üzere birçok sektör etkilenmiştir. Bu sektörlerin başında eğitim gelmektedir (TÜBA, 2020). Bu bağlamda Dünya genelinde birçok alanda olduğu gibi, eğitim alanında da önleyici faaliyetler uygulanmaya başlanmıştır. Geniş bir kitleyi etkileyen eğitim alanında öncelikli olarak önlemler uygulanmaya başlanmıştır. (Küleççi-Akyavuz ve Çakın, 2020). Okulların pandemik bir influenza'nın yayılmasında kilit nokta olduğu ifade edilerek okulların pandeminin etkisi azaltıncaya kadar kapatılması kararlaştırılmıştır. Covid 19 ile mücadelenin tedbiri olarak da maske sosyal mesafe ve hijyen uygulamasına geçilmiş ve bu kapsamda dünya genelinde okullar kapatılmış ve öğrenciler yüz yüze eğitimden mahrum kalmıştır. Yüz yüze eğitime ara verilmesi tedbirleriyle beraber aslında bireylerin fiziksel temastan kaçınılarak iletişim içerisinde olmaları ve salgının kontrol altına alınması amaçlanmıştır Böylelikle Covid-19 salgınında sosyal mesafenin yaratılması, özellikle çocuk ve genç nüfusun evde kalması sağlanarak ve bulaşıcılığın önlenmesinin önüne geçilmesi hedeflenmiştir. Bu noktada yüz yüze eğitime ara verilmesi öğrencilerin eğitim alma zorunluluğu düşünülerek, eğitimin sürekliliğinin sağlanması açısından gerekli faaliyetlerin yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Dünya genelinde eğitime ara verilmesiyle beraber, dünya üzerinde yaklaşık 1,6 milyar öğrenci nüfusunun eğitimi sekteye uğramıştır (UNESCO, 2020a). Bu durumdan etkilenen öğrenci sayısı dikkate alındığında, eğitimin devamlılığının sağlanması amacıyla planlı uzaktan eğitim faaliyetleri devreye sokulmuştur. Çok sayıda ülke, öğrenci eğitiminin devamlılığının sağlanması ve öğrencilerin boşluğa düşmemesi amacıyla elindeki imkânlar doğrultusunda uzaktan eğitimin yapılması kararını almıştır (Telli-Yamamoto ve Altun, 2020).

Tüm dünyada yayılan virüsün etkisiyle eğitim uzaktan “olur mu, olmaz mı”, “uygulanabilir mi uygulanamaz mı”, “işe yarar mı, yaramaz mı” tartışmaları ile birlikte eğitimin tamamen kesintiye uğramasını önlemek ve sürdürülebilirliğini sağlamak üzere bu süreçte uzaktan eğitim bir çözüm olarak hayatımıza girmiştir (Telli Yamamoto ve Altun, 2020). Okulların kapanması ile eşi görülmemiş bir zorluk ile karşı karşıya kalan ülkeler uzaktan eğitim çalışmalarına hızlı bir şekilde başlamak için büyük bir çaba göstermiştir (UNESCO, 2020c). Ülkeler, virüsten etkilenme düzeylerine ve kendi koşullarına bağlı olarak sürekli yeni karar ve uygulamaları hayata geçirmekte duruma göre okulları bölgesel olarak açma-kapama, ülke genelinde açma-kapama, çevrimiçi ortamlarda devam etme ya da eğitime ara verme gibi çeşitli kararlar almaktadırlar (Öztürk, 2020). 22 Mart 2021 itibarıyla UNESCO verilerine göre 210 ülkenin 112'sinde okullar tamamen açık, 72'sinde kısmen açık, 26'sında ise kapalıdır (TED-MEM). Kanada, Amerika, Almanya, İsveç, İngiltere gibi ülkelerde okullar, bölgeye ve sınıf seviyesine bağlı olarak kısmen açık olup, açık olmayan sınıf seviyeleri için uzaktan eğitime devam etmektedirler.

Ülkemizde ilk vakanın 11 Mart tarihi itibarıyla görülmesi, ulusal anlamda bir dizi önlemler alınması ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. Okullarımızda, mevcut öğrenci nüfusunun salgının bulaşıcılığın üst düzeylere çıkarılma ihtimali doğrultusunda yüz yüze eğitime ara verilmesine dönük bir karar alınmıştır. Türkiye'de 25 milyon öğrenciden ilk ve ortaöğretim seviyesinde ortalama 16,5 milyon öğrencinin ise bu durumdan etkilenmesi (UNESCO, 2020b), ülkemizde eğitimin duraksamaması adına uzaktan eğitime geçilmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. 23 Mart 2020

tarihi itibarıyla ilk ve orta dereceli okullarda uzaktan eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmeye başlanmıştır (MEB, 2020). EBA (Eğitim bilişim ağı) platformunun altyapı çalışmaları hızla tamamlanmış ve TRT EBA TV'nin üç farklı kanalından konu anlatımları oluşturularak, uzaktan eğitim hazırlıkları gerçekleştirilmiştir. Böylelikle, tüm sınıf kademelerine yönelik hazırlanan uzaktan eğitim programlarıyla ilk, orta ve lise düzeyinde internet ve televizyon yayınları aracılığıyla öğrencilerin derslere katılımı sağlanmıştır (MEB, 2020). Ayrıca pandemiyle birlikte bu süreçte eğitim alanında en çok tercih edilen ders araçlarından biri de Zoom altyapısı olmuş (Wiederhold, 2020), EBA canlı ders sisteminin kullanılmasının yanı sıra öğretmenler ve öğrenciler tarafından uzaktan Eğitim sistem kullanılmıştır.

Uzaktan Eğitim

Tüm insanlar hayatları süresince gelişim gösterirler. İnsanlar eğitim başta olmak üzere, sağlık, sosyal ve ekonomik alanda değişim ve gelişim göstermişlerdir. Yapılan çalışmalarda Esgece'ye (2015) Eğitimin insanların en temel hakkı olduğu ortaya konmuştur. Teknoloji alanında meydana gelen değişimlerle beraber eğitim hakkı arayışlarında da gözle görülen büyük bir artış olmuştur. Eğitim hakkının aranmasında oluşan bu artış tüm bireylere eğitim ortamı oluşturması konusunda sorunları da beraberinde getirmiştir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte mesafelerde ortadan kalkarak, eğitimin okul ortamına bağlılığı ortadan kalkmıştır. Oluşan bu yeni durum uzaktan eğitimin doğmasına neden olup her geçen gün gelişen teknolojiyle yaygınlığı artmıştır.

İlk uzaktan eğitim denemeleri 1728'de Boston Gazetesi'nde, 1833'te İsveç'te yayınlanan kompozisyon yazma öğretimini hedefleyen duyuru ile başladığı söylenebilir. (İşman,1998). Dünyada uzaktan eğitim uygulamaları ilk olarak mektupla başlayıp daha sonra radyo, teyp, televizyon, video en son olarak da bilgisayar teknolojileriyle hız kazanmıştır (Höçük,2011).

“Uzaktan Eğitim” kavramı ise Winconsin Üniversitesi'nin 1892 Yılı Kataloğunda ilk defa kullanılmıştır (Distance Educatin), aynı üniversitenin Yöneticisi olan William Ligty ilk kez 1906 yılında bir yazısında uzaktan eğitim kavramını kullanmıştır. Yıllar sonra bu kavram (Fernunterrricht), eğitim uzmanı Otto Peters tarafından 1960 ve 1970'lerde Almanya'da eğitim camiasını bu kavramla tanıştırmıştır. Fransa'da ise uzaktan eğitim kavramı kurumlarda (Teleenseignement) olarak kullanılmıştır (Kaya,2002). Türkiye'de ise eğitim talebinin artması sonucu klasik eğitim programlarına yardımcı olmak üzere uzaktan eğitim kullanılmaya başlamıştır. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)1961 yılında uzaktan eğitime önce mektupla başlayıp eğitime duyulan ihtiyaç duyan bireylerin sayısının artması ve gelişen bilim ve iletişim teknolojileriyle birlikte uzaktan eğitimin önemi, kalitesi ve kullanımı hız kazanmıştır. (Zırğıoğlu,2006).

Yukarıda ifade edilen uzaktan eğitim kavramına ait bilgiler değerlendirildiğinde; “Uzaktan Eğitim” belli yaş ve öğretim kademesi kriterleri olmadan, zaman ve yer konusunda özgürlük sağlaması, eğitim alacak bireylerle iletişimin bire bir olması, çoğunun bulunduğu yerlerde eğitimden yararlanması, yüksek standartlara sahip öğretim materyallerini üretilmesi ve eğitimin belli bir merkezden yönetilmesi mekana bağlı

olmadan öğrenme ve öğretmenin gerçekleşmesini sağlayan teknolojiye sahip bir kavramdır (Yurdakul,2005).

Sonuç olarak uzaktan eğitimle ilgili tüm yapılan tanımlar incelendiğinde geleneksel eğitimden farkı yüz yüze eğitimden uzak, bilişim teknolojileri ile gerçekleştirilen zaman ve mekân sınırlaması olmadan öğretmenlerin öğrencileri ile ev ortamında planlı bir şekilde buluşmasını sağlayan bir yöntemdir.

Dünyada uzaktan eğitim

İnsanlığın tarihinden günümüze kadar olan süreçte zaman zaman eğitim, sağlık, sosyal ve ekonomik alanda değişimler olmuştur. En önemli değişimlerden biri olan bilim ve teknoloji insanların yaşamlarına girmesiyle birlikte insan yaşamında yeni gelişmeleri de getirmiştir. Gelişen bilim anlayışı ve teknolojik gelişmelerin etkisinde geleneksel eğitim sisteminin dışına çıkarak insanlara daha geniş olanaklar sağlayarak, öğrenmeyi zaman ve mekân sınırlamasından kurtararak kolay ulaşılabilir yapı haline getirmiştir. Eğitim sisteminde gelişimin temelinde bilimsel ve teknolojik gelişmeye bağlı olarak eğitime ayrılan ödenek gelişen teknoloji karşılayamıyor olması olumsuz olarak etkilemektedir.

Çeşitli nedenlerle eğitim sisteminde meydana gelen sorunlara çözüm olarak uzaktan eğitim programları, XXI.yüzyılın birinci çeyreğinden sonra dünyada her coğrafya üzerinde kullanılmaya başlanmış, çeşitli aşamalardan geçip gelişerek günümüzdeki halini almıştır (Uşun,2006). İlk olarak İngiltere’de XIX yy. da uzaktan eğitim mektupla öğretim şeklinde başlamış daha sonra Fransa’da, USA ve Almanya’da devam ederek hızla dünyaya yayılmıştır. İlk olarak İngiltere de eğitim alanında çalışmalar yapan Sir Isaac Pitman posta yoluyla stenografi öğretimini gerçekleştirmiştir. Daha sonra yine İngiltere de bulunan Cambridge Üniversitesi’nde İskoç eğitim araştırmacısı James Stuart kampüs dışında öğrencilere dersler vermiştir. Evde uzaktan eğitim ise ilk olarak 1870’te Illinois Wesleyan Üniversitesi tarafından uygulanmıştır.

Uzaktan eğitim alanında Almanya’nın da önemli bir yeri vardır. Araştırmacı Antalya’ya göre (2004) uzak eğitim programının Almanya da 1856 yılında başlamış, ”Tele Colleg”, ”Schulfernsehen”, ”Fern Universität” ve ”Deutsch Institut Fur Fernstudien ” isimli kurulan uzaktan eğitim kurumları varlığını günümüze kadar sürdürmüştür.

Dünyada uygulanan uzaktan eğitim, bilimde ve teknolojilerde meydana gelen değişimlerle beraber uzaktan eğitimde gelişmiştir. Dünya üzerinde mektupla başlayan uzaktan eğitim programları daha sonra radyo ve televizyon yayınları olarak devam edip mekân ve zaman sınırlamalarını ortadan kalkarak günümüze kadar gelmiştir. Gelişen internet teknolojileri sayesinde uzaktan eğitimde gelişim aşamaları geçirecek eğitimin her alanında sınavların online uygulanması meslek gelişim programlarının yine online yapılmasına olanak sağlamıştır. Eğitimden faydalanan öğrenciler evlerinde güven içinde uzaktan eğitime devan edebilmişlerdir.

Türkiye’de uzaktan eğitim

Türkiye’de uzaktan eğitime yönelik çalışmalar ise 1927 yılında görülmeye başlanmıştır. Uzaktan eğitimin Türkiye’de gelişmesinin nedenlerinin başında eğitim kurumlarına ait binalardaki fiziksel eksiklikler gelmiştir. Uzaktan eğitim sistemi zaman içinde tüm eğitim kurumlarında yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır (Kırık,2014). Millî Eğitim Bakanlığı 1950 yılında özel kuruluşlarla beraber meslek eğitiminde ve yabancı dil öğreniminde uzaktan eğitimi geliştirmek amacıyla yatırımlarını arttırmıştır. Bu yatırımlar sonucunda Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde Bankacılık ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü’nde uzaktan eğitim programları uygulanmıştır. Bu programdan mezun olanlar mesleklerinin başında izlenerek uzaktan eğitim programları hayata uyarlanmıştır. Öğretici Filmler Merkezi (ÖFM) 1951 yılında kurularak uzaktan eğitimi kullanmıştır (Papi ve Büyükaslan,2007).

Uzaktan eğitim 1980 yılına geldiğinde hızla gelişerek teknolojik alt yapının yenilenmesiyle insanların eğitim ihtiyaçlarını karşılayabilir duruma ulaşmıştır. Bu amaçla Üniversitelerde uzaktan eğitim ilk defa Eskişehir Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi’nde uygulanmıştır. Anadolu Üniversitesi İktisat ve İş İdaresi Programlarında uzaktan eğitim 1982 yılında resmi olarak uygulamaya başlanmıştır.

Araştırmacı (Çukadar ve Çelik,2003) göre Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi yurt dışında da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Batı Avrupa’da yaşayan Türk Vatandaşlarına uzaktan eğitim yoluyla diploma kazandırmıştır.

Özetle Uzaktan eğitim programlarının gelişimine bakılarak Türk eğitim sisteminde ilk uygulama mektupla öğretim olarak görülmüştür. Daha sonra teknolojiye yaşanan gelişmelere bağlı olarak Deneme Yüksek Öğretmen Okulu’nun açılmasının önünü açmıştır. Bu uygulamaları Yaygın Yükseköğretim Kurumu (YAYKUR) izlemiştir. Önceleri açık ilköğretim olarak başlayan açık lise ile devam eden uygulamalar Yüksek Öğretim Yasasının çıkmasıyla birlikte Anadolu Üniversitesi çatısı altında birleşerek Üniversiteler arası iletişim ve bilgi teknolojileri dayalı uzaktan eğitim yüksek öğretim uygulamaları olarak devam etmiştir.

Uzaktan Eğitimin amacı

Eğitim hakkı insanoğlunun en temel hakkı olarak görülmüştür. İnsanlar sahip oldukları olanaklarla yetinmeyip sürekli bir arayış içine girmişlerdir. Bu arayışlar sonucunda insanların isteklerinde belirli bir artış olmuştur. Teknolojik gelişmelerle birlikte insanlar ev ortamında okula gitmeden, tüm ihtiyaçlarını internet teknolojileri ürünleri sayesinde karşılamaktadır. İnternet teknolojileri mesafeleri ortadan kaldırıp, zamanı uzatarak insanların eğitim ihtiyaçlarına çözüm olmuştur. Çalışmaların geldiği nokta uzaktan eğitimin başlamasına alt yapı oluşturmuştur.

Uygulanan yeni uzaktan eğitim programları zaman, mekân ve eğitim giderleri açısından kısıtlamaları en eza indirmiştir. İnsanlar zamanlarının olmaması ve diğer yaşadıkları sorunlar nedeniyle alamadıkları eğitimleri alabilmek için uzaktan eğitimi tercih etmeye başlamışlardır.

Sonuç olarak uzaktan eğitimin amacı mekânı ve zaman kavramı olmadan büyük öğrenci gruplarını eğitime dahil edebilmek, eğitim-öğretim işleri, için ayrılan maliyeti azaltmak, uzakları yakınlaştırmak öğrenilmek istenilen bilgilerin istenildiği kadar tekrar edilebilmesine olanak sağlamaktadır. Öğrencilere tamamına internet erişimi sağlandığında eğitimde fırsat eşitliği sağlanacak düzeye gelinecektir (Altun ve Ateş 2008; Demirel, 2010; İşman,2011 Uşun,2006).

Diğer yandan, uzaktan eğitim uygulamaları insanların istedikleri zaman eğitim alma imkânını gerçekleştirmiştir. Dersi zamanında alamayanlar için sisteme yüklenen belge, video vb kaynaklardan zaman bulunulduğunda çok fazla tekrar imkânı sağlamaktadır.

Uzaktan eğitimin amacı özetle eğitim hakkından mahrum kalanlar olmasın, gelişen teknolojiyi tüm insanlığın hizmetine sunmak, eğitim uygulamaları arasındaki süreyi azaltarak başarıyı ve kişisel gelişimi arttırarak eğitimi sürekli hale getirmek (Ağır,2007).

Uzaktan eğitimin etkili kullanımı için gerekli olan ilkeler

Uzaktan eğitimin kullanıldığı her alanda uygulanması için belirlenen ilkeler vardır. (Uşun 2006), araştırmalarına göre uzaktan eğitim uygulamalarında kullanılması gereken ilkeleri şöyle belirtmiştir.

Uzaktan eğitim uygulamaları klasik eğitimin seçeneği olmayıp, klasik eğitim süreçlerinin bir tamamlayıcısı olmalıdır. Hazırlanan uzaktan eğitim belgelerinin konunun uzamanı eğitimciler tarafından kurulan komisyonlarca yapılmasıdır. Hazırlanan bu görsel ve yazılı materyaller gelişim özellikleri içermeli ve uygun iletişim araçları ile öğrencilerle buluşturulmalıdır. Yapılan çalışmalar kayıt altına alınarak öğrencilerin izlemesi için erişime sunulmalıdır. Yayınlar belirli zaman diliminde yapıldığında kaçırılanların ulaşabilmesi için sistem içinde mutlaka kayıtlı olmalıdır ki öğrenci zamanı olduğunda ulaşabilsin.

Uzaktan eğitim programının özellikleri

İnternet teknolojilerinin gelişiminin devamlılığı eğitim-öğretimi etkilemektedir. Uzaktan eğitimde öğretmenlerin ve öğrencilerin rolleri yeniden belirlenmelidir. Öğretmenlerin klasik eğitimde görevleri (Rolleri) öğrenciyi tanıma, plan hazırlama. Ders materyali hazırlama, öğretim yapma, ölçme değerlendirme, rehberlik hizmeti, öğrencilerin temel becerilerin geliştirebilme gibi rolleri uzaktan eğitim içinde geçerlidir (Uğur,2014). Yüz yüze eğitimde öğretmen kıyafeti, tıraşı sınıf yönetim disiplninde önemli olurken, uzaktan eğitimde dersin içeriğini aktarma şekli, kullandığı iletişim kaynakları açısından farklılık gösterir (Gülbahar,2009). Birçok yönden bezer olmalarına karşın az bir farkı vardır. Uygulanan uzaktan eğitim programlarında öğrencilerinde rolleri değişmektedir. Bu roller teknolojik rolü, sosyalleşme rolü, web sitesi kurma rolü araştırmacı ve lider rolleri olarak belirlenmiştir (Karadağ ve Şen,2014). Her iki sisteminde de öğrenci kendi başarısından sorumludur. Yapılan derslere katılmalı verilen etkinliklerin tamamını yerine getirmeli koyulan kurallara uymalı ve derslere zamanında katılmalıdır (Simonson, Smaldino, Albright ve Zvacek,2012).

Eğitimin verilenlerden ne kadarının alındığının tespiti için yapılan değerlendirme yöntemi olan ölçme ve değerlendirme eğitimin etkili bir parçasıdır (Gülbahar,2009). Ölçme değerlendirme uzaktan eğitimin de vazgeçilmez bir parçasıdır. Yapılan eğitim sürecinde öğretilenlerin ne kadarının anlaşıldığı, anlaşılamayan konuların hangisinin olduğunun belirlemek için yapılan bir değerlendirmedir. Değerlendirme sonucu öğrencilerin performansları notla değerlendirilir (Gülbahar,2009). Uzaktan eğitim ya da geleneksel eğitim programlarının ne kadar işe yaradığını, öğretmen ve öğrencilere kazandırdığı fayda, eğitime sağladığı fayda ölçme ve değerlendirme yöntemleri ile belirlenir (Demirel ve Gören,2015; İşman,2011).

Uzaktan eğitim uygulamalarını özetlemek gerekirse klasik eğitim programlarında olduğu gibi öğretmen, öğrenci, eğitim öğretim ortamı, yazılı ya da dijital materyal geliştirme ve ölçme değerlendirme eğitim içinde bir bütün olarak ele alınıp değerlendirilir.

Uzaktan eğitimde öğretmen rolleri

Eğitimi tamamlayan unsurdan biri yüz yüze eğitim diğer unsur ise uzaktan eğitim olarak bilinir. Öğrencilerin kendilerinin öğrenme imkânı olan klasik eğitime göre, uygulanabilirliği bakımından daha esnek bir uygulamadır (Oral,2007). Araştırmacının yaptığı tanıma bakarak öğretmenlerin esnek ve bireyselleştirilmiş eğitim şartlarına uyum sağlama özelliğini göstermesi gerekir (Uğur,2014). İnternet teknolojilerinin eğitim içinde yerini alması ile yüz yüze ve uzaktan eğitimde farklı iletişim teknolojileri kullanımı, internet üzerinde de yaygın olarak kullanıldığı için öğretmenlerin de yeni gelişen şartlara uyum sağlayabilmesi gelişen teknolojileri kullanma ve eğitime uyarlayabilme özelliklerini taşıması zorunlu hale gelmiştir.

Yüz yüze eğitimde genellikle öğretmen bilgiyi aktaran taraftır. Uzaktan eğitimde bilgiyi aktarmanın yanında bilgiye ulaşmanın yollarını öğreten konumundadır. Öğretmenler ders süresi boyunca öğrencilerin öğrenme süresini uzatmalı, onları aktif durumda tutabilmeli dersin işleyişini yapabilmelidir. Öğretmenlerin oluşan yeni şartlara uyum sağlayabilmeleri teknolojik aletleri ve iletişim araçlarını kullanmayı bilmelidirler. Teknoloji kullanmadaki becerisi onun klasik eğitimden farkını ortaya çıkaracaktır (Demir,2014; İşman,2011).

Uzaktan eğitim uygulamalarında öğretmenler öğrencilere bire bir eğitim sunmazlar, öğrencilerin öğrenebilecekleri ortamı hazırlarlar. Ders anlatımında gereken tüm materyalleri hazır bulundururlar. Öğrencilere öğrenmeyi öğretirken daha çok bir rehber rolündedir. Bu eğitim modeli ile öğretmenler; psikolog, öğretici. Öğrenen, teknoloji uzmanı, teknisyen, yönetici, grafik tasarımcısı, sosyalleştiren, danışman, araştırmacı, ölçme değerlendirmede uzmanı, proje yürütücüsü, iletişimci, motivasyon kaynağı gibi roller üstlenmiştir (Karadağ ve Şen,2014).

Sonuç olarak uzaktan eğitim uygulamalarında öğretmenlerin çeşitli rollere sahip olduğu üstlenmiş olduğu eğitim görevi ve sorumlulukları eğitim-öğretimin her aşamasında, hazırlık, planlama eğitime devam ederken eğitimin sonuna kadar devam etmektedir. Uzaktan eğitimde öğretmenlerin rolleri klasik eğitime göre artarak devam etmiştir.

Uzaktan eğitimde öğrenci rolleri

Uzaktan eğitim uygulamalarında öğretmenin rolleri yanında öğrencilerinde rolleri vardır. Öğrencinin üzerine aldıkları roller hayatı süresince uygulayabileceği davranışlardan oluşmaktadır. Öğrencilerin üzerine aldığı roller öğretmenlerinki kadar fazla değildir. Eğitim alanında yapılan araştırma sonuçlarına göre uzaktan eğitim uygulamalarında öğrenciler psikolog, öğrenen, teknoloji uzamanı, tekniker, web site uzamanı, iletişimci, motivasyon kazandırıcı rolleri olduğu belirlenmiştir (Kadağ ve Şen,2014).

Diğer eğitim araştırmacıları Keskin ve Ekinici (2013), Karadağ ve Şen'in (2014) belirlemiş olduğu rollere ek olarak öğrencilerin rollerini öğrenme, öğretmeni ile iyi iletişim içinde ve anlaşılabilir noktalarla öğretmene geri bildirimde bulunan, ortaya çıkan sorunlara çözüm üreten bireyler olarak belirlemiştir. Bu tanımları destekleyen bir araştırmaya göre Gülbahar (2009)" internetten öğrenme de öğrenci kendi başarılarından sorumlu olup, derslerde istenenleri zamanında yapmalıdır. Derslerde veya ders dışında düzenlenen çalışmalara katılmalı, derslerde verilen ödevleri, projeleri yapılması tamamen öğrenciye ait olmalıdır."

Elde edilen bilgiler doğrultusunda öğrencinin rolleri, öğretmeni ile benzer rolü olduğu, öğretmeni ile iletişime geçmesi, bilginin aktarılması, öğretmeni gibi sosyalleştirebilen, araştırabilen, liderlik yapma rollerinin olduğu söylenebilir.

Uzaktan eğitimde öğrenme ortamları

İlk ortaya çıktığından günümüze gelinceye kadar uzaktan eğitim uygulamaları birçok değişim geçirmiştir. İlk olarak posta yöntemi ile başlamıştır. Mektup ile öğretim olaraktan adlandırılan yöntem anlatılmak istenenlerin dikkatlice hazırlanması gerekir (Uşun,2006).

Mektupla öğretim modeli değişik bölgelerde bulunan öğrencilere bilgilerin posta yöntemiyle gönderildiği, verilen yanıtların yine aynı yöntemle posta yöntemiyle alındığı bir uzaktan eğitim yöntemidir. Posta yönteminde öğrenciler sorularını posta yöntemiyle öğretmene gönderir. Öğretmeni de öğrencisinden soruları cevaplayarak posta yöntemi ile öğrencilerine gönderir. Yapılacak sınavlarda yine posta yöntemi ile yapılır (İşman,2005).

Uzaktan eğitim yöntemlerinde yazılı dokümanlar yanında basılı dokümanlarda kullanılır. Örnek olarak dergiler, broşürler, gazeteler ders kitapları olarak verilebilir. Araştırmacı Uşun (2006) verilerine göre basılı dokümanlarla öğretim; uzaktan eğitim uygulamaları için titizlikle hazırlanmış ders konuları, grafikler ve fotoğraflarla desteklenen eğitim materyallerinin aktarılması olarak ifade etmiştir. Araştırmacı Uşun'un (2006) verileri incelendiğinde yazılı ve basılı dokümanlarla başlayan uzaktan eğitim teknolojik gelişmelerle uzaktan eğitim yöntemini getirmiştir. Uzaktan eğitim de başarı internet küllenmedeki başarısından kaynaklanmaktadır. Modern uzaktan eğitim yöntemlerinde iletişim teknolojisi ve bilgisayar alt yapısının zenginliğine sahip olanlar daha başarılı olmuşlardır.

Uzaktan eğitimde öğrenme ortamını değerlendirecek olursak posta yöntemi ile başlayıp, teknolojik gelişmeler sayesinde internetin olduğu her yerde kolaylıkla yapılabilen bir yöntem haline gelmiştir.

Uzaktan eğitimde ölçme değerlendirme

Klasik eğitim anlayışında önemli yeri olan ölçme ve değerlendirme uzaktan eğitimde önemli yere sahiptir. Klasik eğitim modellerinde öğrencilerin başarılarını ölçmede geri bildirimde bulunmada, uygulanana programların verimliliğini belirlemede derslerde kullanılan materyallerin içeriğe uygun olup olmadığını belirleme görevi ölçme ve değerlendirmedir.

Eğitim öğretim programlarının verimliliğini ve sürdürülebilir olduğunu belirleyen en önemli faktör ölçme ve değerlendirmedir. Karakaya (2003) çalışma sonuçlarına göre uzaktan eğitimde kullanılan dijital içeriklerin başarılı olup olmadığını da değerlendirir.

1997 yılında çalışmalar yapan Ferman'ın verilerine bakıldığında ölçme değerlendirme bilgisayarın gelişimi, iletişim teknolojisinin hızla gelişmesi, öğrencilere istedikleri zaman sınavlara katılma özgürlüğünü kazandırmıştır. Ölçme değerlendirme çalışan personelin sayısında azalma olmasına, zamandan kazanç sağlaması, test şeklinde yapılan sınavlarda her öğrenciye rast gele farklı sorular çıkmasına olanak sunmuştur. Ölçme değerlendirme de sınavların geçerliliğini arttırıp sorularında güvenilirliğine sağlamada katkısı olmuştur. Buna ek olarak verilen cevapların tamamının kaydının saklanabilmesi etkisi olmayan soruların ortaya çıkarılmasında olduğu gibi bazı avantajlar getirmiştir.

2014 yılında Karadağ'ın yapmış olduğu araştırma sonuçlarına bakıldığında uzaktan eğitim uygulamalarında öğretmenler, öğrencilerinin başarılarını tesirli ve eksiksiz olarak bulması için bir ya da daha fazla ölçme değerlendirme uygulaması kullanması gerekir. Beş tane olarak bilinen ölçme değerlendirme yöntemleri şöyle sıralanabilir; sözlü sınav, yazılı sınav, kısa cevaplı sınav, doğru yanlış testleri, oktan seçmeli testlerdir.

Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, uzaktan eğitim ya da klasik eğitimde vazgeçilmezdir. Öğrencilerin başarılarını, programların verimliliğini, eğitim programlarının sürdürülebilir olduğu gösteren ölçme yöntemleridir.

Uzaktan eğitimin yararları

Hayatımızın her yerinde ve tüm teknolojik gelişmelerde yaşanan, uzaktan eğitim uygulamalarının da eğitim açısından avantajları olduğu gibi dezavantajları da vardır. Uzaktan eğitimin getirdiği avantajlar hakkında söylenebilecekler:

2006 yılında Uşun'un yapmış olduğu araştırmaların sonuçlarına göre, uzaktan eğitim uygulamalarının çağdaş öğrencilerin, gelişen öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilen, gelişimini tamamlamış ve tamamlayamamış ülkelerin gelişimlerine önemli faydalar sunmaktadır. İnsanlara devamlı, yaşam boyu ferdi veya özgür öğrenme

olanaklarıyla tanıştırmıştır. Öğrenme mesuliyetinin fertlerde olması fertlerin girişimcilik taraflarını ve karar verme kabiliyetlerini gelişimine yardımcı olmuştur.

2002 yılında Kaya'nın yaptığı araştırma sonuçlarında ;uzaktan eğitim uygulamalarının avantajlarına bakıldığında farklı eğitim olanakları oluşturması, topluluk eğitimini kolaylaştırdığını, irici kaynaktan bilgiye ulaşım sunduğunu, kişisel öğrenme mesuliyetini vermesi, kişisel ve özür öğrenmeyi, öğrenciler için çeşitli öğrenme olanakları oluşturması, eğitimde giderlerin azaltılması, programlarda belli standartlar oluşturması eğitimde fırsat eşitsizliğini en az seviyeye indirmesi olarak ifade etmektedir.

1999 yılında Demiray'ın yaptığı çalışmalara göre uzaktan eğitim uygulamalarının olumlu yönleri olarak, Öğretmenlerle öğrencilerinin belli bir mekâna bağlı kalmadan evlerinde ya da iş yerlerinde öğretim haklarından faydalanması, öğrencilere ise zaman bağlı kalmadan istenildiği zaman derslere katılma fırsatı sağladığı bir uygulama olarak ifade etmektedir.

Uzaktan eğitim uygulamalarının avantajlarına ilave olarak öğretme ve öğrenme sürecinde, amaçların, öğrenme ortamının yaşın, yöntemlerin ve metotlar açısından esneklik ve çeşitlilik oluşturduğu, resmi veya özel kuruluşlarda fertlerin görevleri açısından eğitimlerini devam ettirebilmeleri, geliştirebilmeleri ve mesleğinde yükselmesini sağlayan, ölçme ve değerlendirme yöntemleriyle varyasyonlar oluşturan eğitim öğretim yöntemi olarak ifade edilmiştir (8uşan,2006).

Uzaktan eğitim uygulamalarını özetlersek; öğrencilere ihtiyacı olan bilgiyi ihtiyacı olduğu zaman sunan, mekanlara bağlı kalmadan erişim imkânı sunması. İnsanların çalışma ortamlarında bile eğitimden yararlanma imkânı sunan bir yöntemdir. İnsanlar uzaktan eğitimle kişisel ve mesleki gelişimlerini devamlı olarak sıkıntıya uğramadan sürdürme olanağı sunmuştur. Araştırmacıların verilere bakılarak uzaktan eğitim uygulamalarının fertlerin gelişimine büyük oranda katkı sunduğunu söyleyebiliriz.

Uzaktan eğitimim sınırlılıkları

Uzaktan eğitim uygulamalarının faydaları olduğu kadar sınırlılıkları da vardır. Horzum (2003) yılında yaptığı araştırma sonuçlarına göre, uzaktan eğitim öğrencilerin sosyalleşmesinin önüne geçmiştir. Uygulamalı derslerde öğrenme aşamasında olumsuzluklar yaşanmıştır. Öğretmenler derslere hazırlık aşamasında geleneksel eğitime göre daha fazla zaman ve emek harcamıştır. Uzaktan eğitim uygulamalarının bir parçası olan teknolojiyi kullanamayan öğrencilerle de olumsuzluklar yaşanmıştır.

Uzak eğitimde öğrenme zorluklarında gerekli olan yardımın, rehberlik hizmetlerinin sağlanamamasından kaynaklanan problemler çözüm bulunmadığından iletişim teknolojilerinin dağıtımında ve erişim noktasında teknik problemler çıkması yüz yüze etkileşim bakımından sınırlılık oluşturarak verimliliği azaltır (Uşun,2006).

Kaya (2002) ve Yurdakul (2005) yıllarında yapmış oldukları çalışmalar incelendiğinde, uzaktan eğitimin sınırlılıklarını kişisel yardım olanaklarının az olması, anında geri dönüt alınamaması iletişimin ve etkileşimin eksik olması, uzaktan eğitimde fertlerin sosyalleşmesinin önüne geçtiğini ifade etmişlerdir.

Sonuç olarak uzaktan eğitim zamana ve mekana bağlı kalmadan öğrenme ortamı oluşturması, aktif iletişim imkanının olmaması fertlerin sosyalleşmesini engellemiştir. Uzaktan eğitim yüz yüze iletişimi engellediği, kişisel farklardan kaynaklanan öğrenme eksiliği, öğrenme zorluğu ve rehberlik hizmetlerinin gerekli zamanlarda sunulmadığı vb sınırlılıklarını söyleyebiliriz.

Geleneksel eğitim ile uzaktan eğitimin karşılaştırılması

Uzaktan eğitim yöntemi klasik eğitim yönteminin yerine getirilen eğitim modeli olmaktan çok klasik eğitimin eksik kalan yanlarını giderici eğitim yöntemi olarak doğmuştur. Klasik eğitim modelinde var olan sorunlardan dolayı uzaktan eğitim modeli gibi yeni modellere ihtiyaç duyulmuştur. Yaşanan problemler fertlerin belli bir yere ve zaman dilimine bağlı kalarak derslerin yapılması şeklindeydi, okul binalarında sınıfların yetersizliği öğrenci sayılarının kalabalık olması ve öğretmen eksikliği gibi problemler olarak belirlenebilir. Klasik eğitim yöntemlerinde problemlerden bir diğeri de belli yaşlarda olması söylenebilir. Klasik eğitim yönteminde ailevi nedenlere. Çalışma koşullarına göre ve diğer görevlerinden dolayı eğitim katılmayan fertler eğitim alma haklarından yararlanmamıştır.

Ortaya koyulan nedenlerden ötürü klasik eğitimin eksik yanlarını tamamlamak üzere yeni eğitim programlarına ihtiyaç duyulmuştur. Fertlerin özgürlükçü eğitim öğretim içinde yer almasını sağlamıştır. Aynı zamanda eğitim alacak fertlerin binalara bağlı kalmadan zaman dilimine bağlı kalmadan eğitim öğretimden faydalanarak eşitsizliği ortadan kaldırmıştır. Bu bahsi geçen noktalara bakarak klasik eğitimin uzaktan eğitime benzemeyen yönleri bulunmaktadır. Klasik eğitim ile uzaktan eğitim arasında var olan farkları (Verduin ve Clark; çev,Maviş,1994) yaptıkları araştırmalarının sonuçları eğitim öğretim büyük bölümünde öğretmenlerin ve öğrencilerin coğrafya içinde beraber olmaları, öğrenci başarı yada başarısızlığının ölçülmesinde eğitim sisteminin rolü, öğretmenlerin ve öğrencilerin birlikte olmasından ve derslerin öğrencilere aktarılmasında eğitim kanallarının olması, öğretmenler ile öğrenciler arasında iletişimin karşılıklı olması, eğitimde mekan, öğretmenler ve öğrencilerin derslerin bir araya getirilmesi, mekâna ve zaman dilimine bağlı kalmadan, öğrencilerin kendi beklentileriyle öğrenmeye başlaması, eğitimden faydalanacak öğrencilerin belli bir zaman dilimine bağlı yada bağlı kalmadan alabilmelerini sağlamıştır.

Genel anlamda klasik eğitim uzaktan eğitime üstünlük sağlamış olmakla beraber uzaktan eğitim daha üstün özellikleri bulunmaktadır. Başka bir anlatımla klasik eğitimde belirli yaştaki öğrencilere, belirli yerlerde kısıtlı dokümanlarla oluşturduğu eğitim ortamıyken, uzaktan eğitim vasıtasıyla öğretmenlerle öğrencilerin aynı bölgede olmasına ihtiyaç duyulmadan tüm yaştaki öğrencilere aynı zaman aralığında veya farklı zaman aralığında öğrenme olanağı sağlamasıdır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, ortaya çıkan ürünlerle ya da bulunan sonuçlar yerine oluşan süreç ile ilgilenir. Nitel araştırmalarda yüklenen anlamlar önemlidir. (Merriam,1998; Akt. Yılmaz ve Altınkurt,2011). Nitel araştırmada çalışılan konuyla alakalı doğrudan birinci elden verilerin toplanması gerektiğinden, çalışılacak alanla ilgili ön bilgilere sahip olunmalı ve çalışılan alan yakından tanınmalıdır. Ayrıca Nitel araştırmalarda, araştırma probleminin özelliğine ve araştırmacının sahip olduğu kaynakların sınırlılığına göre örneklemin genişliği belirlenmelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 87). Nitel araştırmalarda yapılandırılmış görüşme sürecinin yanında gözlem ve doküman inceleme gibi yöntemler de kullanılmaktadır. Görüşme sürecinde soruların açık ve anlaşılır bir şekilde katılımcıya yöneltilmesi ve gerekli durumlarda ek sorularla araştırılan konunun derinleştirilmesi sağlanmalıdır. Katılımcının sözel ifadeleri gözlem ve doküman inceleme yöntemleri kullanılarak doğrulanmalıdır. Birden çok veri toplama yönteminin kullanılması elde edilen bulguların geçerliği ve güvenilirliğini artırma açısından önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 89).

Örneklem / Çalışma Grubu / Katılımcılar

Araştırma Mersin İli Akdeniz İlçesinde bulunan resmi devlet okullarından çalışan öğretmenler üzerinde uygulanmıştır. Bu çalışma 3 kadın ve 9 erkek öğretmenin katılımıyla toplam 12 branş öğretmeniyle gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerinin hizmet sürelerine bakıldığında 1 tanesi 1-5 yılları arasında, 7 tanesi 5-21 yılları arasında, 4 tanesinin 21 yıldan fazla süredir çalıştıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin görevli oldukları okullarda girebildikleri ders saatlerine bakıldığında 16 saat ve 30 saatleri aralığında olduğu, ders verdikleri sınıflarda öğrenci sayılarına bakıldığında en kalabalık sınıftaki öğrenci sayısının 28 olduğu belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Yarı yapılandırılmış formlarla yapılan görüşmelerde belli düzeylerdeki standart olması, esnek olması nedenleriyle yaparak ya da doldurularak yapılan test ve anketlerin sınırlamalarını ortadan kaldırarak seçilen konuda derinlemesine bilgiye ulaşmasını sağlaması (Yıldırım ve Şimşek,2003) sebebiyle araştırmacılar tarafından tercih edilen yöntemdir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde araştırmacı, görüşme yapacağı katılımcılara soracağı soruları önceden hazırlar, görüşme esnasında ise katılımcılardan daha detaylı bilgi almak, onlara esneklik sağlamak amacıyla soruların tekrar düzenlenmesine ve tartışılmasına imkân verir (Ekiz,2009).

Yapılan bu çalışmada verilerin toplanması amacıyla, uzmanların geliştirerek hazırladıkları Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında, yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken, Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim hakkında yapılan çalışmalar incelenmiş, ilgili alanyazın taranmış, bu konuda hazırlanmış anket çalışmalarında yer alan sorular değerlendirilmiş ve bir

uzman görüşü de alınarak sorular hazırlanmıştır. Hazırlanan bu ankette 23 adet yapılandırılmış ve 3 adet de açık uçlu soru hazırlanmıştır. İncelemelerin sonuçlarına göre örnek form soruları belirlenerek sonuçlandırılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenlere görüşme formu Google form üzerinden hazırlanarak e-mail yolu ile gönderilmiştir. Öğretmenlerin formdaki sorulara verdikleri cevaplar yine Google form yolu ile alınmıştır.

Verilerin Analizi

Mersin İli Akdeniz İlçesinde bulunan resmi devlet okullarından çalışan öğretmenle yapılan görüşme formundan elde edilen veriler nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan likert tipli sorular Tamamen katılıyorum, Çok Katılıyorum, Kısmen Katılıyorum, Az Katılıyorum, Katılmıyorum şeklinde beşli bir anket formundan yararlanılmıştır. Likert ölçekler tutum ölçmek amacıyla geliştirilmiş ölçeklerdir. Likert ölçeklerde katılımcılara yargı içeren bir dizi ifade verilmekte ve katılımcıların bu ifadelere ne derecede katıldığı “Kesinlikle katılıyorum”, “Çok katılıyorum”, “Kısmen katılmıyorum”, “Az katılmıyorum” ve “Katılmıyorum” gibi seçeneklerle sorgulanmaktadır. Ölçekteki “katılma ve katılmama” seçenekleri tutumun yönünü, “kesinlikle” şeklinde belirtilen uç seçenekler ise tutumun gücünü ölçmeyi amaçlamaktadır (Albaum, 1997: 332). Bunu yaparken her alternatif cevaba sayısal bir değer atanmakta ve bir kavramı ölçek için kullanılan ifadelerle verilen bu sayısal değerler toplanarak veya bu değerlerin ortalaması alınarak her katılımcı için bir skor belirlenmektedir (Baka vd., 2012:247). Bu özelliği sebebi ile ölçek toplamalı ölçek olarak da bilinir (Malhotra, 2010:309).

Açık uçlu sorularda ise içerik çözümlemesinden faydalanılmıştır. İçerik çözümlemesinde başlıca gaye, bulunan bilgileri açıklayabilecek ifadelerle ve bağlantıları bulabilmektir. Çözümleme yönteminin gücü. Ölçme araçlarının denetimlerinin yapılabilmesi ve çalışmanın yavaş ilerlemesinden kaynaklanmaktadır (Gümüş, Durgun,2000; Yıldırım,2005). Çalışma sonucu elde edilen bilgiler tekrar tekrar okunarak bulunan bilgiler kelimelere, cümlelere ve paragraflara ayrılarak benzerlik gösterenler sınıflandırılmıştır. Elde edilen bilgilerin değişik paragraflardakilerin aynı manada olanların birleştirilerek yapılandırılmasıdır. Elde edilen bilgilerin yorumu esnasında kurumsal açıklamalardan ve çalışma konusu hakkında yapılan çalışmalardan faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayanak olanlar ve dayanak olmayanlar sebepleriyle birlikte belirlenmiştir.

Bulgular

Uzaktan Eğitimin Öğretim Süreçlerine Etkileri

Katılımcılar pandemi öncesinde uzaktan eğitim yöntemini kullanmadıklarını pandemi ile uzaktan eğitimle tanıştıklarını belirtmişlerdir. Pandemi öncesinde klasik eğitim anlayışıyla derslerini sınıf ortamında yaptıklarını bu süreçte Eğitim uygulamalarında, tahta, etkileşimli tahta ders kitapları. Yardımcı kaynaklar, slaytlar, yazılı-basılı dokümanlar ve EBA'yı kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler uzaktan eğitimin öğretim süreçlerinde ise önceleri zorluk yaşadıklarını zamanla programın

öğrenilmesiyle uyum sağlayarak bilgisayar teknolojilerini öğretim programlarında kullanmaya başladıklarını ifade etmişlerdir. Pandemi döneminde içerik bakımından zenginleştirilen EBA' daha aktif kullanmışlardır. Ders içerikleri bakımından çok zengin olan dijital kaynakların kullanımı da artmıştır. Öğretmenler uzaktan eğitim platformlarını keşfetmeye başladıklarında canlı derslerin daha kullanışlı bir hal aldığını ifade etmişlerdir.

Uzaktan eğitimin olumlu/olumsuz etkileri

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik olumlu görüşleri; Teknolojinin hayatımızdaki önemini anlaşılması, ulaşım problemin ortadan kalkarak derslerin evden ve kendi istedikleri zaman verebilmeleri, zaman ve mekân sınırlamasının ortadan kalkması, daha zengin ders içerikle ile canlı derslerin yapılması olarak belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim uygulamalarında kendilerine daha fazla zaman ayırabilmişler ve bu zamanda kişisel ve mesleki gelişimlerini arttırmışlardır. Uzaktan eğitimin olumsuzluklarının kendilerinin ve öğrencilerin daha önce uzaktan eğitim hakkında bilgilerinin olmaması, bilgisayarlarının gerekli donanımlara sahip olmadığı, bazı öğrencilerin internet teknolojilerine sahip olmadıkları için canlı derslere katılamaması olarak ifade etmişlerdir. Uzaktan eğitim şeklinde yapılan derslere katılımın az olması öğretmenlerin mesleki açıdan kendilerini yetersiz hissetmelerine neden olduğunu, Pandemi döneminde uygulanan sokağa çıkma yasaklarında zorunlu olarak evde kalan öğretmenlerin psikolojilerinin olumsuz yönde etkilendiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin fırsat eşitliğinin olmaması ve öğrencinin fiziksel olarak eğitim ortamına girmemiş olmasının getirdiği dezavantajların da önemli bir sorun olduğunu. Öğrenci- öğretmen, öğrenci- öğrenci arasındaki duygusal bağın yüz yüze eğitimde olduğu kadar çok yönlü kurulamaması. Göz kontağı kurma gibi bedensel iletişim becerilerinin daha az, sözlü iletişim becerilerinin daha baskın olması sürecin getirdiği dezavantajlar olarak değerlendikleri görülmüştür. Buna karşın, teknolojinin eğitim hayatında daha etkin ve yararlı kullanılması, ulaşım için harcanan enerji ve maddi kaynakların tasarrufu online eğitimin getirdiği artılar arasında olduğunu belirtmişlerdir. Sağlık nedenleri (kronik rahatsızlıklar) ile okul ve sosyal ortamlardan uzak kalan öğrenciler için de sosyal bir ortama girme ve uzaktan da olsa diğer çocuklarla iletişime geçebilme imkânı sunduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca katılımcılara yöneltilen anket sorularına da katılımcılar aşağıdaki gibi cevap vermişlerdir.

Bu dönemde yapılan online derslerin verimli geçtiği şeklindeki soruya katılımcıların çoğunluğu kısmen katılıyorum şeklinde cevap vermişlerdir.

Pandemi döneminde Online derslerin verimli geçtiği kanaatindeyim.

	Dağılım	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Az katılıyorum	1	8.333	8.333	8.333
Katılmıyorum	3	25.000	25.000	33.333
Kısmen katılıyorum	8	66.667	66.667	100.000
Diğerleri	0	0.000		
Toplam	12	100.000		

Ayrıca yine katılımcılara yöneltilen Online eğitimin eğitim öğretim hayatını olumlu etkilediği şeklindeki soruya ise katılımcıların yine büyük bir kısmı kısmen katıldığını belirtmiştir.

Online eğitimin, eğitim hayatını olumlu etkilediğini düşünüyorum.

	Dağılım	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Az katılıyorum	3	25.000	25.000	25.000
Katılmıyorum	2	16.667	16.667	41.667
Kısmen katılıyorum	6	50.000	50.000	91.667
Tamamen katılıyorum	1	8.333	8.333	100.000
Diğerleri	0	0.000		
Toplam	12	100.000		

Katılımcılar uzaktan Eğitimde tüm öğrencilere ulaşamaz iken yüz yüze eğitimde tüm öğrencilere ulaştığımızı düşünüyorum yönündeki soruya ise katılımcılar tablodaki gibi cevap vermişlerdir.

Uzaktan Eğitimde tüm öğrencilere ulaşamaz iken yüz yüze eğitimde tüm öğrencilere ulaştığımızı düşünüyorum

	Dağılım	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kısmen katılıyorum	2	16.667	16.667	16.667
Tamamen katılıyorum	3	25.000	25.000	41.667
Çok katılıyorum	7	58.333	58.333	100.000
Diğerleri	0	0.000		
Toplam	12	100.000		

Pandemi döneminde uzaktan eğitimin öğrencilere faydalı olduğunu düşünüyorum. Şeklindeki soruya ise katılımcıların %75 i katılmadığını belirtmişlerdir.

Pandemi döneminde uzaktan eğitimin tüm öğrencilere fırsat eşitliği sağladığını düşünüyorum şeklindeki soruya ise %66,7 si katılmadığını beyan etmiştir

Uzaktan eğitimin öğretmenlik meslek anlayışına etkileri

Uzaktan eğitimle beraber internet teknolojilerini kullanma becerileri artmıştır. İnterneti veya bilgisayarları olmayan öğrencilerin derse katılamaması mesleki açıdan kendilerini yetersiz hissetmelerine neden olmuştur. Böyle bir süreçte, iletişime dayalı bir mesleğe sahip oldukları için kendilerini şanslı hissetmişlerdir. Zira, yüz yüze eğitimin ne kadar değerli olduğunu bir kez daha anladıkları, Sınıf ortamında öğrencilerle geçirdikleri her dakikanın önemini bir kez daha anladıklarını vurgulamışlardır.

Sonuç, Tartışma ve neriler

Sonuç olarak pandemiyle birlikte Eğitim ğretim hayatımıza uzaktan eğitim kavramı girmiş gerek öğrenciler gerekse öğretmenler bu süreçte uzaktan eğitimle tanışmıştır. Ayrıca dünyanın diğer ülkelerinde yapıldığı gibi Türkiye’de eğitim-ğretim alanı başta olmak üzere birçok alanda ani değişikliklere neden olan covid-19 salgını öğretmenlerimizin dijital içerik üretme ve öğrencilerle canlı dersler geerleştirme deneyimlerini arttırmıştır. Salgın döneminin iyi yönetilmesi hedefiyle MEB’in uzaktan eğitim uygulamalarını uluslararası kalıplarla uygulaması ihtiyaı devam etmektedir. Pandeminin mecburi hallerin dışında, uzaktan eğitim uygulamalarının eğitimden faydalanan tüm öğrencilere yapılması yerine, algıları fazla öğrencilerle planlanması daha tesirli olabileceği söylenbilir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda kullanılan zoom, googlemeet, pergulus vb. dijital içerik kullanma becerilerini geliştirmek için hizmet içi eğitimler düzenlenmelidir. Öğrencilerin canlı derse yönelik ilgilerini arttırmak amacıyla zengin içerikler hazırlanmalıdır. Elektronik cihaz veya internete erişimde sorun yaşayan öğrencilere, internet sağlanarak ücretsiz verilmelidir. Öğretmenler ve öğrenciler gerekli donanımına sahip bilgisayar, tablet gibi teknolojik rnlerin KDV alınmadan satın alınması sağlanmalıdır. Değerlendirme süreçleri için öğrencilerin erişebileceği (e-imza, yüz tanıma) bir sınav ortamı oluşturulmalıdır. Eğitim bilişim ağı hakkında yeterli öngörüsü bulunmayan velilerin eğitim bilişim ağı hakkında bilgilendirme yapılması pozitif etki yapacaktır. Gelecekte vazgeçilmez eğitim-ğretim metotları arasında olan uzaktan eğitim, hayat boyu öğrenimi takviye eden metot olarak tüm öğrenciler ve velilerin tanınması, anlaması ve teknolojiyi kullanması için çalışmalar yapılabilir

Kaynakça

Balta, E. (2020). *Kara Vebadan Koronavirüse Küreselleşme*. Uluslararası İlişkiler Konseyi, 10.02.2020, <https://www.uikpanorama.com/blog/2020/02/10/karavebadan-koronavirusekuresellesme> (Erişim Tarihi: 05.11.2020).

Bozkurt, A. (2017). *Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını*. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 3 (2), 85-124.

Corbin, J. & Strauss, A. (2008). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. Thousand Oaks: Sage.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2020). Bakan Selçuk, *Koronavirüs’e Karşı Eğitim Alanında Alınan Tedbirleri Açıkladı*. <https://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitimalaninda-alinan-tedbirleri>, (20 Eylül 2020).

Öztürk, N. (2020). *Pandemi sürecinde dünyada eğitim*. Kriter Siyaset, Toplum ve Ekonomi Dergisi, 5(50). <https://kriterdergi.com/dosya-egitimde-koronavirus-etkisi/pandemi-surecinde-dunyada-egitim>

Rapanta, C., Botturi, L., Goodyear, P., Guàrdia, L. ve Koole, M. (2020). *Online University Teaching During And After The Covid-19 Crisis: Refocusing Teacher Presence And Learning Activity*. Postdigital Science and Education, 1-23.

Telli Yamamoto, G. & Altun, D. (2020). *Coronavirüs ve çevrimiçi (Online) eğitimin önlenemeyen yükselişi*. Üniversite Araştırmaları Dergisi, 3(1), 25-34. <https://doi.org/10.26701/uad.711110>

TÜBA, (2020). Covid-19 *Pandemi Değerlendirme Raporu*. Türkiye Bilimler Akademisi Yay.

UNESCO, (2020a). *COVID-19 impact on education* <https://en.unesco.org/covid19/educationr-esponse>

UNESCO, (2020b). *290 million students out of school due to COVID-19: UNESCO releases first global numbers and mobilizes response*. <https://en.unesco.org/news/290-million-students-out-school-due-covid-19unesco-releases-first-global-numbers-and-mobilizes>

UNESCO, (2020c). *National education responses to COVID-19 summary report of UNESCO’s online survey*. Summer Report, UNESCO <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373322>

Wach, E. (2013). *Learning about qualitative document analysis*.

WHO. (2020a). *Covid19 Coronavirus Disease 2019 Situation Report – 72*. World Health Organization (Vol. 2019). <https://pers.droneempriit.id/covid19/>

WHO. (2020b). *Past pandemics*, <http://www.euro.who.int/en/health-topics/communicable-diseases/influenza/pandemic-influenza/past-pandemics>

Wiederhold, B. K. (2020). *Connecting Through Technology During the Coronavirus Disease 2019 Pandemic: Avoiding “Zoom Fatigue”*. Cyberpsychology, Behavior, And Social Networking, 23(7), 437-438.

Dilmaç, B., Kulaksızoğlu, A. ve Ekşi, H. (2007). *Bir grup fen lisesi öğrencisine verilen insani değerler eğitiminin insani değerler ölçeği ile sınanması*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 7(32), 1221-1261.

Gürün, O. A. (2001). *Psikoloji sözlüğü* (2. bs., C.1-3, s. X). İstanbul: İnkılâp.

İlköğretim ve Eğitim Kanunu. (1961, 12 Ocak). T.C. Resmî Gazete (Sayı 10705).

Johnson, A. P. (2014). *Eylem araştırması el kitabı* (Y. Uzuner ve M. Ö. Anay, Çev.). Ankara: Anı Yayıncılık.

Karadağ, E., Aypay, A. ve Baloğlu, N. (2010, 1-2 Mayıs). *Eğitim yönetimi araştırmalarına analitik bir bakış: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi'nin analizi* [Sözlü bildiri]. 5. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Karataş, M. (1995). *İnsan ilişkilerinde temel prensipler*. İstanbul: Kalender. Kaya, A. (2005). Ruh sağlığını etkileyen faktörler. Sosyal Psikoloji Dergisi, 25(45), 35- 50.

Kaya, C. (2004, 13 Eylül). *Dünyada özgürlükler hızla yayılıyor*. Hürriyet, s.10.

Kayhan, M. (2004). *Mülakat*. Burcu Çavdar, İstanbul, 12 Mart.

Klimoski, R., & Palmer, D. (1993). *The ADA and the hiring process in organization*. Consulting Psychology Journal, 45(2), 10-36.

Koç, İ. ve Merç, A. (2017). *Psikolojik danışman adaylarının özel eğitim dersine ilişkin metaforik algıları*. Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 1(1), 28-39. Erişim adresi <http://dergipark.gov.tr/debder/issue/31123/297177>.

Millî Eğitim Bakanlığı. (2008). *Adım adım ÖSS tercih danışmanlığı kaynak kitabı*. Ankara: MEB Yayınları.

Mitchell, T. R., & Larson, J. R. (1987). *People in organizations: An introduction to organizational behavior (3rd ed.)*. New York: McGraw-Hill.

Morera, O. F., vd. (2006). *Social problem solving predicts decision making styles*. Personality and Individual Differences, 41(67), 307-317.

Özgenel, M. (2017). *Okul yöneticilerinin yaratıcı ve eleştirel düşünme eğilimleri ile karar verme stilleri ve problem çözmeye becerileri arasındaki ilişkiler örüntüsü* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Zuckerman, M. & Kiefer, S. C. (basımda). *Race differences in face-ism: Does facial prominence imply dominance?*. Journal of Personality and Social Psychology.

Extended Abstract:

The aim of the research is to examine teachers' opinions on the problems experienced in education with the suspension of face-to-face education as a result of the Covid 19 pandemic epidemic, which has affected the world as of 2020, and the transition to distance education as a result. The data of the study, which was designed in a qualitative research pattern, was obtained through unstructured interviews. Data were collected from 12 teachers who answered all the questions in the semi-structured interview form. The collected data were subjected to content analysis and findings were created in the light of the resulting categories and themes. The aim of the research is to evaluate the effects of teachers working in Akdeniz District of Mersin Province on face-to-face and distance education practices and to make suggestions for future applications. According to research findings; There have been pedagogical reflections of the COVID-19 pandemic. During the pandemic period, there has been a significant increase in demand for distance education. Teachers have also begun to understand the importance of distance education. The pandemic has shown the importance of quantity and quality in distance education. During the coronavirus pandemic, it has been concluded that the Turkish education system needs to be improved in terms of infrastructure, access, design, security, content, application, legislation, quality and pedagogy.

As a result, with the pandemic, the concept of distance education entered our education lives and both students and teachers were introduced to distance education in this process. In addition, the Covid-19 epidemic, which caused sudden changes in many areas, especially in the field of education in Turkey, as in other countries of the world, has increased the experience of our teachers in producing digital content and conducting live lessons with students. With the aim of good management of the epidemic period, the need for the Ministry of National Education to implement distance education practices with international patterns continues. It can be said that, except for compulsory situations due to the pandemic, it may be more effective to plan distance education practices with students with higher perceptions, rather than providing them to all students who benefit from education.

Teachers use zoom, googlemeet, pergulus, etc. used in distance education. In-service training should be organized to improve skills in using digital content. Rich content should be prepared to increase students' interest in live lessons. Internet should be provided free of charge to students who have problems accessing electronic devices or the internet. Teachers and students should be able to purchase technological products such as computers and tablets with the necessary equipment without VAT. An exam environment that students can access (e-signature, facial recognition) should be created for evaluation processes. Informing parents who do not have sufficient foresight about the educational IT network will have a positive impact. Distance education, which is among the indispensable education methods in the future, can be carried out to ensure that all students and parents recognize, understand and use technology as a method that reinforces lifelong learning.

Etik Kurul İzni

Bu alışma için etik kurul izni gerekmemektedir. Yaşayan hibir canlı (insan ve hayvan) üzerinde araştırma yapılmamıştır. Makale edebiyat sahasına aittir.

Çatışma Beyanı

Makalenin yazarı, bu çalışma ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile arasında mali çıkar atışması bulunmadığını beyan eder.

Destek ve Teşekkür

Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

Ethics Committee Permission

Ethics committee permission is not required for this study. No research has been conducted on any living creature (human and animal). The article belongs to the field of literature.

Deconfliction Statement

The author of the article declares that there is no conflict of financial interest between him and any institution, organization, person related to this study.

Support and Thanks

Support was not received from any institution or organization in the study.